Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

Тәсисчи: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

100 1921·2021 ДАССР

№ 45 (98341) 1920-чи илдән чыхыр 12 НОЈАБР 2021-чи ил, ҹүмә. *Гијмәти 2 рубл.*

РЕСПУБЛИКА БАШЧЫСЫНЫ ИШЧИ СӘФӘРИ

Серкеј Меликов Дәрбәнддә

Нојабрын 9-да Республиканын Башчысы Серкеј Меликов Дәрбәнд шәһәриндә олмушдур.

Бурада о, бир сыра инфраструктур вә сосиал әһәмијјәтли објектләри кәзмишдир. Илк нөвбәдә республика башчысы «Мәнзил вә шәһәр мүһүти» милли лајиһә чәрчивәсиндә абадлашдырылмыш евләр әтрафы әразидә олмушдур. Бир аз әввәл онун абадлашдырылмасы хаһиши илә ев сакинләриндән бири РФ Президенти Владимир Путинә мүрачиәт етмишдир. Дөвләт Башчысынын тапшырығы үзрә мүрачиәт јеринә јетирилмишдир. Көрүлән ишләр ичәрисиндә сәкиләрин, киришләрин, ушаг мејданчаларынын гурулмасы, скамјаларын, чардагларын вә харичи ишыгландырманын гурашдырылмасы, еләчә дә асфалт дөшәнмәси вә коммуникасијаларын дәјишмәси ишләри вардыр. Ушаг мејданчасынын саһәси 134, футбол мејданчасынын исә 200 квадрат метрдир. Мејданча бүтүн мүасир тәләбләрә мүвафигдир, ушаглар үчүн тәһлүкәсиз вә комфорт шәраитләр јарадылмышдыр. Серкеј Меликов әтрафда јерләшән евләрин сакинләринин һәјәтин кәләчәк абадлашдырылмасы барәсиндә арзуларыны динләмишдир. Әразинин абадлашдырылмасына көрә сакинләр республика вә шәһәр башчыларына миннәтдарлыгларыны билдирмишләр.

Бунунла јанашы сакинләр воркаут-мејданчанын јарадылмасы хаһиши илә мүрачиәт етмишләр. Республика Башчысы бу мәсәләнин ишләниб һазырланмасына өз тапшырығыны вермишдир.

2023-чи илдә Дәрбәнддә идман сарајынын тикинтиси баша чатдырылмалыдыр. Серкеј Меликов ишчи сәфәринин кедишатында ишләрин һансы мәрһәләдә олдуғу илә марагланмышдыр. Дәјәри 1,5 милјард рубл олан мигјаслы лајиһә јерли бүдҹә һесабына реаллашдырылыр. Планда үч мәртәбәли бинанын учалдылмасы нәзәрдә тутулмушдур. Биринчи мәртәбәдә 2270 јерлик идман аренасы, һовуз зонасы, конфранс вә јығынчаглар үчүн заллар вә еләчә дә ресторан јерләшәчәкдир. Икинчи мәртәбәдә меһманхана, тренажор вә мәшг заллары јерләшәчәкдир. Үчүнчү мәртәбәдә исә ушагларын вә бөјүкләрин рәгсләрин өјрәнилмәси үчүн хореографија залы ачылачагдыр. Бундан башга идман сарајынын әразисиндә футбол, баскетбол, теннис вә волејбол мејданчаларынын, тренажор мејданчаларынын јерләшдирилмәси планлашдырылыр. Бурада дәнизкәнары саһилин абадлашдырылмасы да нәзәрдә тутулмушдур. Һәмчинин дә мүасир идман објекти, автомобил дајаначағы вә јералты зибил јешикләри илә тәчһиз олунаҹагдыр. Дағыстанын башчысы әразидә објектин тикинтиси һаггында лазымы мәлумат олан објектин паспортунун јерләшдирилмәсини тапшырмышдыр.

Серкеј Меликов Дәрбәнддә «Демографија» милли лајиһәси үзрә 4 нөмрәли баш һәрби тикинти идарәсинин тикдији «Улдуз»(«Звездочка») ушаг бағчасында да олмушдур. 4462,8 квадрат метр саһәси олан јени мәктәбәгәдәр мүәссисәдә 60 ушаг тәрбијә олунаҹагдыр. Рекион башчысы ушаг бағчасынын әразисини, гида блокуну вә санитар шәбәкәләри нәзәрдән кечирмишдир. Ушаг бағчасы автоном гыздырма системи илә тәмин едилмиш вә мәркәзләшдирилмиш канализасија шәбәкәләринә гошулмушдур. Бурада еләчә дә кичик јашлы јетишдирмәләр үчүн лифт вардыр. Подратчынын сөзләринә көрә бинанын фасады бүдҹә вәсаитләринә гәнаәт етмәклә, лакин, кејфијјәтинә зәрәр вурулмадан дүзәлдилмишдир. Серкеј Меликов ушагларын јахын вахтларда бағчаја кәлә билмәси үчүн објектин шәһәрин балансына алынмасы просесинин сүрәтләндирилмәсинә тапшырыг вермишдир. Бунларла јанашы субјект башчысы шәһәрин канализасијасынын «Шимал» тәмизләјичи гурғуларын тикинтисинин кедишаты илә таныш олмушдур. Тәмизләмә гурғулары өтән әсрин 80 –чи илләриндә тикилмиш, 2008-чи илдә исә онун јенидән бәрпа олунмасына башланылмышдыр. Тәмизләмә гурғуларынын тәтбиги үзрә әлавә ишләр көрүлмүшдүр. Ајдын олмушдур ки, 2008-чи илдә нәзәрдә тутулмуш тәмизләмә технолокијасы мүасир тәләб вә тапшырыглара ујғун кәлмир. Еләчә дә лајиһә смета сәнәдләринин дүзәлдилмәси тәләб олмушдур. Тәмизләмә гурғуларынын мүасир нормалара ујғун кәлмәси үчүн бу күн тәдбирләр көрүлүр. Тикилән тәмизләјичи гурғуларын планлашдырылмыш күчү сутка әрзиндә 25 мин куб.метрдир. Перспективдә исә 40 минә чатдырылмалыдыр. Лајиһәнин реаллашдырылмасынын бешинчи мәрһәләси чәрчивәсиндә ахан канализасија суларынын зибилдән, гумлардан вә дикәр бәрк туллантылардан механики тәмизләнмәсини тәмин едән грғу инша едилир. Гаршыда јекун алтынчы мәрһәлә дурур. Һәмин мәрһәләдә ахыдылан суларын биоложи тәмизләнмәсинин јарадылмасы нәзәрдә тутулмушдур ки, бу да 2023-чү илдә ахыдылан суларын тамамилә тәмизләнмәсинә имкан верәчәкдир. Хәзәр дәнизи сујунунун сәвијјәсинин галхдығына көрә дағыдылмыш «Мамедбеков» стансијасынын әвәзинә јени канализасија насос стансијасынын тикинтиси һаггында гәрар гәбул едилмишдир. Бу стансија шәһәрин ҹәнуб сәрһәддиндән Х.Тағыјев күчәсинәдәк әразидә ахыдылан бүтүн сулары бирләшдирәҹәкдир. Бу гәрар 2023-чү илдә шәһәрин саһилини тәмизләмәмиш ахыдылан сулардан хилас едәҹәкдир. Сонра рекион башчысы «Ҹәнуб» («Јужный») јени микрарајонун тикинтиси лајиһәси илә дә таныш олмушдур. Бу лајиһә «ОСА» бүросунун мемарлары тәрәфиндән ишләниб һазырланмышдыр.

Консепсијаја мүвафиг олараг 164 һектар саһәни әһатә едән микрорајонун мәркәзи һиссәсиндә Дини мәркәз, онун әтрафында мәнзил кварталлары,

→ 2

БУ НӨМРӘДӘ

Серкеј Меликов Дәрбәнддә
К. Кәримов
сәһ.2

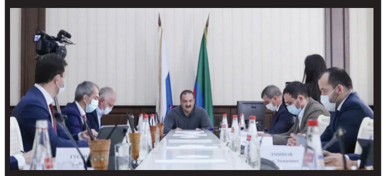

Тәдбирләр планы һазырланыр
«Дағыстан» РИА
сәһ.2

Һүгуги мәдәнијјәт –заманын тәләбидир
К.Кәримов
сәһ.3

Сонракы пешманчылыг фајда вермәз!
К.Бабајева
сәһ.6

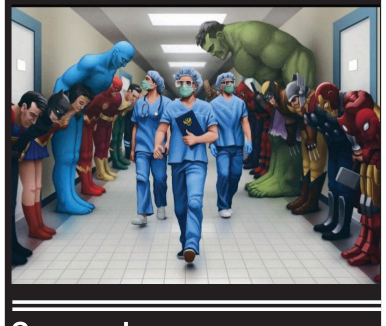

Севинч фестивалы
М.Сеидов
сәһ.7

Пејвәнд –сағламлығымызын ачарыдыр
Г.Өмәров
сәһ.8

Серкеј Меликов Дәрбәнддә

1 ⟵

университет, 1200 јерлик мәктәб, 350 јерлик ики ушаг бағчасы, истедадлы ушаглар мәркәзи, тичарәт еjләнчә мәркәзи, тәчили јардым стансијасы олан поликлиника, парк, меһманханалар, офис вә инзибаты биналар јерләшдириләчәкдир. Јени шәһәр мәркәзи Дәрбәнддә надир чохфунксионал рајона чевриләчәкдир.

Серкеј Меликов һәмчинин дә Дәрбәнд шәһәриндә тикилән «Патриот" паркы илә дә таныш олмушдур. Објектдә ишләр фасиләсиз апарылыр, онун үмуми саһәси 16 һектар тәшкил едир. Шәһәрин кифајәт гәдәр бөјүк әразисиндә һәрби техниканын надир нүмунәләри нүмајиш етдириләчәк, кәнчләрин физики бачарыгларыны вә һәтта јарадычы потенсиалыны инкишаф етдирмәк, бөјүмәкдә олан нәсилләр үчүн дүшәркә салынмышдыр. Бурада кәзинти зоналары, һәрби идман ојунлары вә аиләви истираһәт

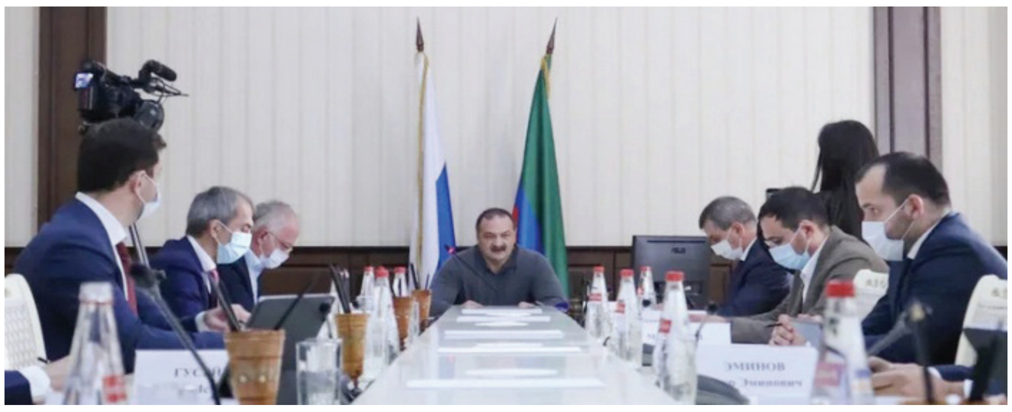

зоналары, јашајыш вә ичтимаи иашә, ушаг мејданчалары, страјкбол, јај кинотеатры вә дүшәркә шәһәрчијинин јерләшдирилмәси планлашдырылыр. Паркда кәнчләрин вахтларынын мараглы кечирилмәси вә дәрк етмәси үчүн бүтүн шәраитләр јарадылачагдыр. Артыг бурада тарихи илә таныш олмаға имкан верән МИГ-24 гырычы тәјјарәләри вә 1960-чы илләрдә ишләниб һазырланмыш сү тәјјарә вә дәниз кәмисинин кибриди- әфсанәви «Лун» екроноплан јерләшдирилмишдир. Серкеј Меликов Азадлыг Мејданыны кәзмишдир. Бир аз әввәл онун јенидән бәрпа едилмәсинин кедишатында археоложи објектләр тапылмышдыр. Беләликлә археолоҗи газынтылар заманы јашајыш мәнзиләринин, тәндирләрин XI-XII-чи әсрләрә аид керамик борулардан һазырланмыш су кәмәрләри вә соба гурғулары илә јанашы бурада ики пул хәзинәси тапылмышдыр. Тапынтылар Дәрбәнд Тарихи-Мемарлыг вә Археолоҗи Музеј Горуғунда нүмајишә гојулмушдур. Комплексә кәлдикдә исә, дүшүндүјүнә көрә тәдбирләр кечирилән мејдан истираһәт вә дикәр тәдбирләр кечирилмәси, кичик кафе, ачыг террасылары олан турист мәркәзи, ачыг сәһнәси олан анфитеатр јарадылачаг, чохфунксионал мејдана чевриләчәкдир. Мејданда кејфијјәтли ишыгландырма гурашдырылачаг вә енишин конфигурасијасы дәјишдириләчәкдир. Абадлашдырма чәрчивәсиндә музејләшдирмә кечириләчәкдир. Хүсусән Дәрбәндин баш православ килсәси-мүгәддәс Георкинин Кафедралинин бүнөврәси үстүндә шүшә триплекс јарадылачагдыр. Хатырладаг ки, бу килсә Азадлыг мејданында јерләширди вә 1938-чи илдә сөкүлмүшдүр. Серкеј Меликов гәдим шәһәрин мәркәзи мејданчасынын инкишафы перспективләринә мүсбәт гијмәт вермишдир.

К.Кәримов

ХӘЗӘР САҺИЛИ АБАДЛАШДЫРЫЛАЧАГДЫР

2022-чи илдә «Саһил»-ин («Набержны»нын) тикинтиси планлашдырылыр

Дәрбәнд шәһәр рәһбәрлији 2022-чи илдә узунлуғу 12 км. олан саһилбоју јени тикинтијә башламағы планлашдырыр.

Бу тикинти лајиһәси Дәрбәндин 2025-чи илә гәдәр олан комплекс инкишаф планына дахил едилмишдир. Лајиһәнин малијјәләшдирилмәсинин үмуми һәчми 12,4 милјард рублдан чох мәбләғдә планлашдырылыр.

«Биз көзләјирик ки, 1,5 километрлик саһилбојунун биринчи мәрһәләсинин лајиһәси илин сонуна кими експертизадан чыхачаг. Бизим дәгиг смета дәјәримиз олачаг вә 2022-чи илдә бу лајиһә илә бүдчәдән малијјәләшмә үчүн мүрачиәт едә биләчәјик.

Лајиһә үмумиликдә алты мәрһәләдән ибарәтдир вә онларын һамысы јахын кәләчәкдә лајиһәләшдирилмәјә башланачаг. Тикинтинин малијјәләшдирилмәсинин башланмасы 2023-чү ил үчүн планлашдырылыр, амма биз республиканын рәһбәрлији илә ишләјәчәк, федерал назирликләрлә әлағә сахлајачағыг ки, бу иши 2022-чи илдә- лајиһә һазыр олан кими башламаға чалышаг»,-дејә Пирмәһәммәдов билдирмишдир.

Һал-һазырда шәһәрин 2000 иллик јубилеји мүнасибәтилә тикилән Дәрбәнд саһилинин узунлуғу 800 метрдир. Шәһәр башчысынын сөзләринә көрә, јени лајиһәдә туризм инфраструктуру илә кенишләндирилмиш кәзинти золағынын јарадылмасы, чимәрлијин тәнзимләнмәси, тичарәт објектләри, јан алма диварлары, еләчә дә, канат јолунун ашағы стансијасынын јерләшдирилмәси нәзәрдә тутулуб.

«Канат јолунун стансијасы биринчи мәрһәлә чәрчивәсиндә тикилән әразидә јерләшәчәк вә саһилбоју һәр ики истигамәтдә ајрылачаг»,-дејә о, вурғулајыб.

Русија Федерасијасы Һөкумәти октјабрын 15-дә Дәрбәндин 2025-чи илә гәдәр инкишафы үчүн комплекс план тәсдигләјиб. Үмумиликдә 85 тәдбир вар вә онлардан 19-нун малијјәләшмә механизми мөвчуддур.

Федерал бүдчәдән малијјәләшмә 46,7 милјард рубл тәшкил едәчәк. Бундан әлавә, бөлкәнин өзү тәрәфиндән 7,6 милјард рубл сәрмајә гојулачаг вә даһа 129 милјард рубл бүдчәдәнкәнар вәсаит чәлб едиләчәк. Планда сосиал објектләрин тикинтиси, туризмин инкишафы үчүн инфраструктурун јарадылмасы да нәзәрдә тутулуб.

Һазырлады:
А.Ағакишијева

ДР ҺӨКУМӘТИНДӘ

Тәдбирләр планы һазырланыр

Дағыстан Һөкумәтинин сәдри Абдулпатах Амирханов, шәнбә күнү, нојабр ајынын 6-да, Игтисадијјат вә Әрази Инкишафы Назирлијинин мејданчасында Дағыстанын көркәмли шаири Рәсул Һәмзәтовун 100- иллик јубилеји мүнасибәтилә кечириләчәк бајрам тәдбиринә һазырлыгла әлагәдар ичлас кечирмишдир.

Абдулпатах Амирханов гејд едиб ки, шаирин анадан олмасынын 100- иллији илә әлагәдар јубилеј тәдбири Русија Федерасијасы Президентинин фәрманына әсасән тәшкилат комитәси тәрәфиндән тәсдигләнмишдир вә бу тәдбирин 2023-чү илдә баш тутачағы көзләнилир.Баш назир вурғулајыб ки, республика јубилеј тәдбирләри чәрчивәсиндә бәзи објектләрин јенидән гурулмасы сәбәбилә вәсаитин ајрылмасы үчүн федерал мәркәзә әризә көндәрәчәкдир.

«Биз јубилеј илиндә тәшкил етдијимиз тәдбирләр планыны формалашдырырыг-фестиваллар,театр,мәктәб вә дикәр мәдәни тәдбирләр. Бундан әлавә, јубилејин гејд олунмасы чәрчивәсиндә һансы објектләрин тикиләчәји вә ја јенидән гурулмасы мүмкүн олдуғуну мүәјјән етмәлијик.Әсас һадисәләр шаир үчүн доғма Хунзах рајонуна, еләчә дә Маһачгала шәһәринә аиддир»- дејә Абдулпатах Амирханов изаһ етмишдир.

Даһа сонра баш назирин мүавинләри, аидијјәти назирлик вә идарәләрин рәһбәрләри објектләрин әризәјә дахил едилмәси илә бағлы тәклифләри мүзакирә едибләр.

Хунзах рајон ичра башчысы Нурмагомед Задијев дә өз тәклифләрини вериб. О чүмләдән автомобил јолларынын тәмири, «Ағ дурналар» абидә комплексинин тәмири, Хунзах кәндиндә бир чох тәдбирләрин нәзәрдә тутулдуғу Мәдәнијјәт евинин әсаслы тәмири, Садаса кәндиндә шаирин абидәсинин бәрпасы кими лајиһәләрин әризәјә дахил едилмәсини вә с. Тәклифләр ирәли сүрүб.

Маһачгала шәһәриндә објектләрлә бағлы бир сыра тәклифләрә,о чүмләдән Рәсул Һәмзәтов

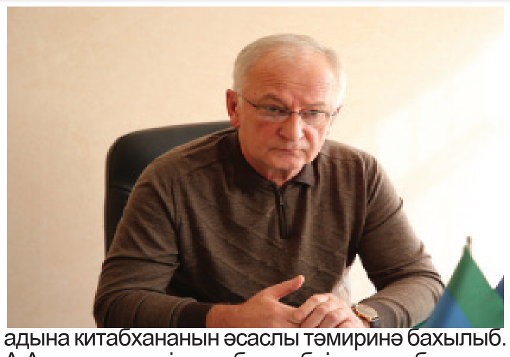

адына китабхананын әсаслы тәмиринә бахылыб. А.Амирханов гејд едиб ки, бајрам тәдбирләри лајигли сәвијјәдә кечирилмәлидир, чүнки јубилеј илиндә республикаја чохлу гонаглар кәләчәк, онлар шаирин доғма јерләрини зијарәт етмәк истәјәчәкләр.

Ичласын нәтичәси олараг Дағыстан Республикасы Рәһбәри Серкеј Меликова,тәшкилат комитәсинә тәгдим олуначаг вә федерал мәркәзә көндәриләчәк тәдбирләр планынын јекунлашдырылмасы тапшырылыб.

Мүзакирәдә Дағыстан Республикасы Һөкумәти сәдринин биринчи мүавини вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Нүсрәт Омаров, Дағыстан Республикасы Һөкумәтинин сәдр мүавини вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Муслим Телјакавов, Республика Игтисади Инкишаф Назирлијинин, Мәдәнијјәт Назирлијинин, Тикинти Назирлијинин, Сәһијјә Назирлији, Нәглијјат Назирлији,Тәһсил вә Елм Назирлији, Мәдәни Инкишафы Мүһафизә Акентлији нүмајәндәләри вә башга нүмајәндәләр дә иштирак едибләр.

ТАРИХ

Дәрбәндин мәркәзи мејданында ики дәфинә тапылыб

Нојабрын 8-дә Дәрбәнд шәһәринин мәркәзи мејданында XI – XII әсрләрә аид археоложи комплексдә апарылан газынтылар заманы мис сиккәләр ашкар едилиб. Комплексин өзү шәһәр мејданынын һәртәрәфли абадлашдырылмасы заманы ашкар едилмишдир.

«Газынтылар апарылан икинчи отагда чохлу сајда сиккәләр, хүсусән дә ики дәфинә ашкар едилиб. Булардан бири хәзинә јығмасы, икинчиси исә јерә сәпәләнмиш һалда ашкар олунуб. «Дәрбәнддә јашајыш јериндә бу гәдәр сиккәләрин галмасы кифајәт гәдәр надир һалдыр»,-дејә Туризм вә Дијаршүнаслыг Елми-Истеһсалат Мәркәзинин елми ишчиси Кыдырәли Шаушев билдириб.

Тапынтыларын өзләри Дәрбәнд Тарих-Мемарлыг вә Археолокија Музеј- Горуғунда сәркиләнәчәк.

Мүтәхәссисин сөзләринә көрә, илкин олараг археоложи тәдгигатын вәзифәси 19-чу әсрә аид Мүгәддәс Кеорки килсәсинин галыгларыны өјрәнмәк олуб. Лакин ишин ичрасы заманы XI – XII әсрләрә аид галыглар јахшы вәзијјәтдә тапылды. Бурада јашајыш евләринин галыглары, соба конструксијалары,керамика борулардан ибарәт ики су кәмәри вар, онлардан бири трај системдә апарылыр»-дејә Шаушев гејд едиб.

Тәдгигат арашдырмалары Русија Елмләр Академијасынын Дағыстан Федерал Арашдырмалар Мәркәзинин Туризм вә Дијаршүнаслыг Елми –Истеһсалат Мәрәзи вә Тарих, Археолокија вә Етнографија Институтунун биркә експедисијасы тәрәфиндән һәјата кечирилир.

«Дағыстан» РИА

КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ

Тарумов рајонунда олмушдур

Аграр идарәнин мәтбуат хидмәтинин вердији мәлумата көрә ДР Кәнд Тәсәррүфаты вә Әрзаг Назиринин биринчи мүавини Шарип Шарипов мөвсүм кәнд тәсәррүфаты ишләринин јеринә јетирилмәсинин кедишатыны өјрәнмәк мәгсәдилә Тарумов рајонунда олмушдур.

Ш.Шарипов рајон башчысы мүавини Һачыударат Кебедовун мүшајиәтилә бөлҝәдијәнин мүхтәлиф кәндләриндә јерләшән алты тәсәррүфатда олмушдур. Гејд едилир ки, Дағыстанын чәлтик бечәрән 17 бөлҝәдијә рајонлары арасында Тарумов рајону һәмин биткинин бечәрилмә саһәсинә көрә икинчи јери тутур. Чари илдә јығым саһәси бурада 2830 һектар тәшкил едир ки, бунун 1700 һектары вә ја әкин саһәләринин 60 фаизинин мәһсулу јығылмышдыр. Бундан башга мәтбуат хидмәтиндә гејд етмишләр ки, бөлҝәдијәдә тохум әкилмәси планлашдырылан 1770 һектар саһәнин 40 фаизиндә артыг тохум сәпилмишдир.

Мәлумат үчүн бүтүнлүкдә Дағыстан үзрә пајызлыглар јетирилмәси сәмәрәлилијиндән вә сон нәтичәдә әкин саһәләринин мәһсулдарлығындан асылыдыр. Бунунла бағлы Шарип Шарипов чәлтик мүһәндис системләринин тикинтисиндә вә ја бәрпа едилмәсиндә бүтүн лајиһә тәләбләринә әмәл олунмасына диггәт јетирилмәсини көстәрмишдир.

«Бу күн биз чәлтик тәсәррүфатлары арасында лидерләрдән бири олан Тарумов рајонунун «21-чи әср» ММЧ-нин мисалында чәлтик чәкиләринин тикинтиси үзрә тәдбирләрин реаллашмасында лазыми мәсулијјәти көрдүк. Һәмин тәсәррүфатда бу күн 166 һектар саһәдә дүјү чәкиләринин тикинтиси апарылыр, өтән илдә дә бу гәдәр саһәдә бу ишләр

әкини планлашдырылмыш саһәләрин 65 фаизиндә бу ишләр һәјата кечирилмишдир. Тарумов рајонунда орта республика сүрәтләриндән јол верилмиш керилик сәбәби һазырда мәһсул јығылан чәлтик саһәләринин бир һиссәси пајызлыглар әкини үчүн ајрылмасы илә әлагәдардыр.

Тарумов рајону – мелиорасија үзрә програмларын һәјата кечирилмәсинин фәал иштиракчысыдыр. Сон илләрдә бир чох тәсәррүфатлар дөвләт дәстәји сајәсиндә өзләринин чәлтик мүһәндис системләрини тикмәјә вә ја бәрпа етмәјә наил олмушлар. Чари илдә дә мелиорасија ишләри апарылыр, ајры-ајры лајиһә ишләри һәјата кечирилмиш, бәзиләри исә баша чатмаг әрәфәсиндәдир.

Дүјү чәкиләринин кејфијјәтли планлашдырылмасы чох вачибдир, онун дәгиглијиндән, суварма сујунун истифадәсиндән, гуллуг ишләринин јеринә көрүлмүшдүр. Дағыстанда јүксәк тарлачылыг мәдәнијјәти нүмајиш едән буна бәнзәр тәсәррүфатлар аз дејилдир. Она көрә дә ДР-ин кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назирлијинин аграр сијасәтинин аксенти габагчыл тәсәррүфатларын тәчрүбәсинин тиражынын артырылмасына јөнәлдилмишдир. Дүјү кими јүксәк кәлирли вә ејни заманда чох зәһмәт тәләб едән вә су севән биткинин бечәрилмәсиндә мүасир технолоҝијалар хүсусән вачибдир» дејә аграр идарә башчысынын биринчи мүавини гејд етмишдир.

Јекунда, Шарип Шарипов, һәмчинин ,әлавә етмишдир ки, бу күн Дағыстанда һаваларын әлверишли кечдији бир вахтда дүјүнүн иткисиз јығылмасы үчүн көрүлән тәдбирләрин сүрәтинин азалдылмамасы, пајызлыг әкинин вә һејвандарлыг үчүн јем тәдарүкүнүн баша чатдырылмасы чох вачибдир

«Дағыстан» РИА

ЧИДДИ МӘСӘЛӘЛӘР СҮТУНУ

Һүгуги мәдәнијјәт -заманын тәләбидир

Өлкәмиздә һүгуги сивил дөвләтин формалашдырылмасы јолунда үстүн истигамәтләр ахтарылыр, дүнја тәчрүбәсиндән истифадә олунур, ганунверичилијин демократик принсипләрә әсасламасына сәјләр көстәрилир. Бу просесләрдә әһалидә һүгуги мәдәнијјәтин формалашдырылмасы мүстәсна рол ојнајыр. Бу мәсәләләр һаггында өз фикрини билдирмәји мән Маһмуд Мирзәјевдән хаһиш етдим. О, Дәрбәнд шәһәриндә вә Дәрбәнд рајонунда јахшы танынан, али савадлы вә тәчрүбәли вәкилдир.

О деди: һүгуги мәдәнијјәт үмуми мәдәнијјәтин тәркиб һиссәсидир. Тез-тез раст кәлдијим һүгуги савадсызлыгдан бу күн адамлар чох зәрәр чәкирләр. Һүгуги савадсызлыг дејәндә биз практики олараг әһалинин һүгуги мәдәнијјәтини нәзәрдә тутуруг. Һәләлик јашадығымыз реҝионда, о чүмләдән даима тәмасда олдуғум Дәрбәнд шәһәри вә рајонунун әһалиси арасында һүгуги савадсызлығын нә сәвијјәдә олдуғуну ачыг ајдын көрмәк олур. Әсрләр боју халгымызын гануна табе олмасы елә формалашдырылмышдыр ки, бу артыг тәбии бир һала чеврилмишдир. Бундан истифадә едән һүгуг- мүһафизә ишчиләри адамларла мүнасибәтдә истәдикләри һәрәкәтләрә јол верирләр. Чүнки онларын дедикләри ганун кими гәбул едилир вә әксәр һалларда адамлар ади һүгугларыны тәләб етмәјә чүрәт етмирләр. Бу бәладыр. Она көрә дә әһали арасында һүгуги мәдәнијјәтин јүксәлдилмәси заманын тәләбидир. Белә бир вачиб ишдә күтләви информасија васитәләри ишчиләринин үзәринә бөјүк вәзифәләр дүшүр. Тәчрүбәли вәкилләрин мәтбуат сәһифәләриндә, јерли телевизија каналларында чыхышлары тез-тез тәшкил олунмалы вә һүгуги савадсызлығын арадан галдырылмасына истигамәт верилмәлидир. Доғрудур, сон илләрдә мәһкәмәләрдә бахылан ишләрә чыхарылан гәрарларын 70 фаизи сонракы инстансијаларда шикајәт олунур. Мәһкәмәләрин һөкмүнә гаршы шикајәт верилмәси артыг ади һала чеврилир. Даһа бир мәсәлә һаггында –һүгуги никилизм, јәни бу гануну инкар етмәк демәкдир. Бу һагда данышсаг лап јеринә дүшәрди.

Һүгуги никилизм бизим халгымыза хас дејилдир. Биз һеч вахт ганунлары инкар етмир, садәчә олараг бу һагда дүшүнмүрүк. Демәли, биз гануну һүгугларымызы да горумаг истәмирик. Бу анлашылмазлыг узун илләрдир ки, давам едир. Адамларда белә бир фикир јаранмышдыр ки, ганунлар ишләмир, һәр шеј кимдәнсә асылыдыр. Бунун мүгабилиндә, биз тез-тез мүхтәлиф саһәләрдә сырави адамларын гануну һүгугларынын позулмасынын шаһидинә чеврилирик. Мисал үчүн, көтүрәк сентјабр ајында кечирилән сечкиләри. Бурада нә гәдәр инсанын иштирак етдији вә кимә сәс вердији бир сиррдир. ДР Халг Мәчлисинин коммунистләр фраксијасындан олан бир депутатын « сечкиләр шәффаф кечирилсәјди даһа јахшы оларды»- дејә гејд етмәси дедикләримә чанлы сүбутдур. Өтән илдә һәмин фраксијадан олан бир депутат һагсызлыглара дөзмәјәрәк сәлаһијјәтини дајандырды вә депутатлыгдан имтина етди. Тәәссүфләр олсун ки, бу чүр инсанлар һәјатда чох аз олур. Мараглы бурасыдыр ки, ону дәстәкләјән бир нәфәр депутат тапылмады. Әксинә, чохлары ону писләди, јерли һакимијјәт исә мүхтәлиф јолларла һәтта чәзаландырмаг истәди.

Мәним тәчрүбәмдә сон илләрдә даһа тез-тез үзләшдијим, әсасән, пенсија вә даһа чох бошанма, алимент, торпаг вә бошанмадан сонра ушагларын кимдә галмасы мәсәләләридир. Торпаг мәсәләси исә күндәмдә чох чидди дурур. Адамлар совет дөврүндә онлара ајрылмыш торпаг саһәләрини һүгуги чәһәтдән тәртиб етмәдијинә көрә бу күн бир сыра чәтинликләрлә үзләширләр. Дәрбәнд рајонунун бир чох јашајыш мәнтәгәләриндә сакинләр һаггында лазыми мәлуматлар топланмыш тәсәррүфат китаблары сахланылмамыш вә она көрә дә бу күн вахты илә ајрылмыш торпаг саһәләри барәсиндә чыхарыш ала билмирләр. Һөкумәтин чыхардығы гәрара көрә 2022-чи илә гәдәр ајрылмыш торпаг саһәләринә кәнд советинин мувафиг гәрары олмалы вә һәмин гәрара әсасән бу күн торпаг саһәләри мүлкијјәт формасы кими гејдә алынмалыдыр. 2022-чи илдән сонракы дөврдә дә тикинти вә ја тәсәррүфатчылыг едилмәси үчүн торпаг ајрылмасы һаггында кәнд бирләшмәләринин чыхардығы гәрарда анчаг вәтәндаша мүәјјән өлчүдә торпаг ајрылдығы көстәрилир. Әслиндә, гануна көрә бу торпаглар әввәлчә формалашдырылыб кадастр гејдијјатына алынмалыдыр. Буну 2002-чи илдә гүввәдә олан РФ-нин Торпаг кодекси тәләб едир. Белә бир шәраитдә вәтәндашын торпаг саһәсинә мүлкијјәт һүгугуну биз мәһкәмәдә һәлл етмәли олуруг. Даһа чидди дуран пенсија мәсәләсидир. Онун дүзкүн тәјин едилмәси һаггында мүрачиәтләр аз дејилдир. Өтән илдә, мәндә бу мәсәлә илә бағлы он иш вар иди. Хүсуси илә, Дәрбәнд рајонунда олан колхозларда бу мәсәлә чох чидди һалдадыр. Бурада олан учот һесабат китабларында колхозчунун анчаг фамилијасы көстәрилир, онун ады вә атасынын ады баш һәрфлә јазылыр. Пенсија фондунун јерли шөбә ишчиләри тәләб олунан мәлуматларын дәгигләшдирилмәси мүмкүн олмадығыны бәһанә кәтирәрәк пенсијанын тәјин олунмасы барәдә сәнәдләри кери гајтарырлар. Вәтәндашлар вәкилләрә мүрачиәт етмәли вә мәһкәмә јолу илә бу мәсәләни һәлл етмәјә мәчбур олурлар. Бир сөзлә, мәһкәмәнин гәрары илә тәјин олунмуш пенсијанын алынмасына бир илә гәдәр вахт сәрф олунур. Пенсија мәсәләләри Дөвләт Думасында дәфәләрлә галдырылсада, нәдәнсә өз һәллини тапа билмир. Мәни мараглындыран бир мәсәләдир. Нә үчүн истинтаг органлары бу мәсәлә илә јахындан мәшғул олмурлар. Мәкәр милјонлар үчүн чох вачиб олан пенсија мәсәләләринин һәлли РФ-нин Пенсија фондунун марагларындан үстүн дејилми?

Сөһбәти јазды К.Кәримов

30-35 мин баш гојун ихрач олуначагдыр

ДР һөкүмәти сәдринин мүавини вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Абдулмуслим Абдулмуслимов ТАСС-а вердији мәлуматда билдирмишдир ки, чари илдә Дағыстанын һејвандарлары 30-35 мин баш гојун ихрач етмәк нијјәтиндәдирләр. Гојунларын Азәрбајчана вә Күрҹүстана көндәрилмәси планлашдырылыр.

«Бејнәлхалг базарда бизим республикада јетишдирилән гојун әтинә тәләбат вардыр. 2019-чу илдә биз тәкчә Иран Ислам Республикасына 8 мин тон гојун әти ихрач етмишдик. Бунунла јанашы Күрҹүстана, Азәрбајчана вә дикәр өлкәләрә мәһсул көндәрилмәси һәјата кечирилмишдир. Лакин сон бир ил јарымда бу иш дајандырылмышдыр. Һазырда биз Азәрбајчана 15-20 мин баш гојун вә 10 мин баша јахын гојун да Күрҹүстана көндәрмәји планлашдырмышыг» дејә Абдулмуслимов билдирмишдир.

Онун сөзләринә көрә һејванларын көндәрилмәси нојабр вә ја декабр ајларына планлашдырылмышдыр. Бунунла белә, витсе-назир вәзифәсини мүвәггәти ичра едән А.Абдулмуслимовун гејд етдији кими ихрачатын республика дахилиндә гојун әтинин гијмәтләринә тәсири олмајачагдыр.

«Бу күн Дағыстанда гојун әтинин орта гијмәти 320-350 рубл тәшкил едир. Гијмәтләрин артырылмамасы үчүн биз әрзаг тәһлүкәсизлији үзрә тәдбирләр көрүрүк. Хүсусән, кәнд тәсәррүфаты ихтисасчыларынын өз мәһсулларыны бирбаша сатмасы үчүн даими әсасда јармаркалар кечиририк» дејә Абдулмуслимов изаһат вермишдир.

Дағыстанын Кәнд Тәсәррүфаты вә Әрзаг назирлијинин мәлуматларына көрә һазырда реҝионда 4,5 милјон баш гојун сахланылыр, һәр ил республикада 40 мин тон гојун

әти, 14 мин тондан артыг јун вә 115 тондан артыг гојун пендири истеһсал олунур.

Сонракы пешманчылыг фајда вермәз!

Бәзән хәбәрдарлыглара, гајдалара, мәһдудијјәтләрә фикир вермәји лазым билмирик. Мәсәлән, ичтимаи јерләрдә маска тахмаг истәмирик, кизличә тәдбирләр кечиририк, чохлу сајда инсаны кичик бир мәкана јығырыг, коронавируса гаршы пејвәндән инадла имтина едирик. Инсан егоизминин һәдди-һудуду јохдур! Ахы, белә олдугда бу дәһшәтли хәстәлијә јалныз өзүмүз јолухмуруг, һәм дә ејни заманда инфексијанын дашыјычысы вә пајлајычысы олуруг. Һәгигәтәнми, бу ушаглар, јашлы валидејнләр, бабалар вә нәнәләр үчүн горхулу дејил!?

Бу бөјүк вә меһрибан бир аилә кими чохмәнзилли бинада јашајырыг. Һансы гоншуја истәр хошбәхтлик, истәрсә дә бәдбәхтлик үз верәрсә, биз һәмин саат бу һагда хәбәр тутуруг.

Бир ај бундан әввәл биз гоншумуз Абдул бабаны һәмишәки кими һәјәтдә көрмәдик. Адәтән баба күндә ики дә һәјәтә чыхыр, чөһрәсиндә тәбәссүмлә «Сабаһыныз хејр!»,- дејә һамы илә саламлашырды. Абдул баба оғлунун аиләси илә бирликдә јашајыр вә бүтүн гоншулар тәрәфиндән бөјүк һөрмәтә вә еһтирама лајигдир. Ону күндә бир дәфә дә олсун, һәјәтдә көрмәмәјимиз гејри – ади һал иди. Нараһатчылығымызын сәбәбини онун оғлундан сорушдугда, о, Абдул бабанын ковид хәстәханасында- ИВЛ апараты алтында јерләшдирилдијини билдирди. Сән демә, бабанын кичик нәвәси КОВИД-19-а јолухуб вә инфексијаны бабасына да кечириб.

Һамыја јахшы мәлумдур ки, ушаглар бу вирусу даһа асан дашыјырлар, һансы ки, буну јашлы инсанлар һаггында демәк олмаз. Беләликлә, баба үч күн әрзиндә 3-чү дәрәчәли пневмонија илә реанимасија шөбәсиндә апарат алтында галды. Һәкимләр онун һәјаты үчүн инадла вә пешәкарлыгла мүбаризә апардылар. Биз дә өз нөвбәмиздә һамылыгла Уча Јарадандан Абдул бабамыз үчүн шәфа диләдик. О, бу мәкрли хәстәлијин пәнчәсиндән чыхды, амма дәһшәтли ағрылар, узун мүддәтли мүаличәнин һесабына.

Бу һадисәдән сонра бабанын аиләси пејвәнд олунмаға разылыг верди. Әлбәттә, онлар буну әввәлләр- баба јолухмамышдан габаг етмәдикләри үчүн чох тәәссүфләнирдиләр.

Һазырда Абдул баба мүаличәсини уғурла давам етдирир вә мүәјјән бир мүддәтдән сонра пејвәнд олунмағы планлашдырыр.

Беләликлә, суал јараныр: Нәјә көрә доғма бир варлығы гурбан вермәлијик, итирмәлијик вә јалныз бундан сонра дүзкүн гәрара кәлмәлијик!?

Хејр, әзиз достлар, биз белә һәрәкәтә јол вермәмәлијик.

«Сонракы пешманчылыг фајда вермәз», - дејиб аталар. Һәр бир иши вахтында јеринә јетирмәк лазымдыр.

К.Бабајева.

Русчадан тәрчүмә едәни: А.Ағакишијева.

Пејвәнд - сағламлығымызын ачарыдыр

Пејвәнд мөвзусуна гајыдараг гејд етмәк истәјирәм ки, интернетдә коронавирус пејвәндинә гаршы күтләви тәблиғат давам едир: онлар һәм дә горхурлар ки, бу һәм Гәрбдән, һәм дә јерли бәдхаһлардан кәлән шәр гүввәләрин идејасыдыр, куја инфексија илә бүтүн һәрәкәтләримизи изләјән бир чип бәдәнимизә дахил едилир, һансы ки, бу чип васитәсилә һәмин шәр гүввәләр бизи идарә едәчәкләр. Бундан әлавә бүтүн бунларын әһалини азалтмаг вә с. үчүн ичад едилдијини сөјләјәнләр дә вар.

Дүзүнү десәм, бунлары охујаркән вә јахуд динләјәркән, истәристәмәз инсанын үрәјинә, гәлбинә шүбһә долур. Бунунла белә, КОВИД-19-дан хәстәләнәнләрин вә өләнләрин статистикасыны изләјәркән, пејвәнддән башга һеч бир алтернативин, һеч бир әлачын, чыхыш јолунун олмадығыны етираф етмәли олуруг.

Бу хәстәлијин нә гәдәр дәһшәтли вә мәкрли олдуғуну һәмкарым вә јахшы иш јолдашым хәстәләнәркән анладым. Күчлү, сағлам вә долу бәдәнә малик олан бу инсан бир һәфтә әрзиндә чанлы скелетә чеврилди вә аз гала һәјаты илә видалашачагды. Онун сөјләдикләринә көрә башыны һеч синәсиндән белә галдыра билмәјиб вә бу чүр вәзијјәтдән чыха билмәјәчәјини дәрк едәрәк, һәтта гәбринин нарада газылачағыны да сөјләмәк истәјиб. Амма о, Аллаһын көмәји вә һәкимләрин сәји илә јенә дә өлүмүн пәнчәсиндән хилас ола билиб. Анчаг өзүмүз шаһидик ки, нә гәдәр инсан көзләнилмәз кәлән бу өлүмүн гурбаны олду, нечә-нечә аиләнин көзү јашлы галды-бурада статистика дәһшәтдир.

Ону бу һалда көрәндән сонра гәти гәрара кәлдим ки, тәчили олараг пејвәнд едим вә тәбии ки, һазырда бу һәрәкәтимдән һеч пешман да дејиләм. Чүнки тамамилә сағламам вә мәндә хәстәлијин һеч бир әламәти јохдур.

Одур ки, пејвәнд един, өзүнүзү вә әтрафыныздакы инсанларын һәјатыны хилас етмәјә чалышын. Пејвәнд етмәк- сағламлығымызын јеканә тәминатыдыр.

Г. Өмәров.

Рус дилиндән чевирәни: А.Ағакишијева

Русија Федерасијасында пејвәнд едәнләрин сајы артыр

Сәһијјә Назирлијинин рәһбәри Михаил Мурашко билдириб ки, Русијада коронавируса гаршы пејвәнд олунанларын сајы тәхминән 4-5 дәфә артыб.

О, «көрүлән тәдбирләр, о чүмләдән әһалини пејвәнд етмәјә сөвг етмәк, онлар да өз нәтичәсини верди»- дејә журналистләрә билдириб.

Назир COVİD-19 хәстәси оланларын дәрин тибби мүајинәдән кечмәләрини хаһиш едиб, чүнки хәстәләникдән сонра үрәјин зәдәләнмәси илә бағлы бир чох фәсадлар јарана биләр.

Бир аз әввәл коронавирус инфексијасынын јајылмасы илә мүбаризә үзрә оператив гәраркаһ мәлумат вермишди ки, нојабрын 5-нә Русијада коллектив тохунулмазлыг (иммунитет) сәвијјәси 48 фаизә чатыб.

Сон һәфтәләр Русијада COVİD-19 –а јолухма һаллары артмагдадыр; јени һаллары вә өлүмләрин сајы демәк олар ки, һәр күн максимумлары јениләјир. Инфексијанын јајылмасынын гаршысыны алмаг үчүн Президентин сәрәнчамы илә октјабрын 30-дан нојабрын 7-дәк гејри-иш күнләри елан едилиб. Рекионал һакимијјәт органлары бу мүддәти даһа тез башлаја вә ја узада биләр.

Пејвәнд коронавирусдан горунмағын ән етибарлы јолу олараг галыр… Мурашконун сөзләринә көрә COVİD-19 –а јолухан ағыр хәстәләр арасында пејвәнд олунанларын нисбәти 0,03 фаиздән аздыр, хәстәханалардакы хәстәләрин бөјүк әксәријјәти исә пејвәнд олунмајанлардыр. Сентјабрын сонунда ВОЗ- а өлүм һалларынын SARS-CoV-2 илә профилактик иммунизасијадан имтина арасында әлагә олдуғу ачыглады.

Үмумрусија әһалинин сијаһыја алынмасы давам едир

Илк өнчә ону демәк истәјирәм ки,әһалинин сијаһыјалынмасы тәк бизим өлкәмиздә дејил, бүтүн дүнјада апарылан тәдбирдир. Сијаһыја алма - өлкә әһалисинин дәгиг сајыны, онун тәркиби вә јашајыш шәраити һаггында мәлуматлары өјрәнмәјә имкан верән дөвләт әһәмијјәтли һадисәдир. Бу, өлкә әһалисинин демографик, игтисади вә сосиал мәлуматларынын топланмасы вә тәһлили үчүн ваһид просесдир.

Һал- һазырда сијаһыја алма давам едир вә бизим һәр биримизин бу тәдбирдә иштиракымыз олдугча вачиб шәртдир. Һәр бир вәтәндаш билмәлидир ки,сијаһыјаалманын әсас мәгсәди-өлкәнин һәр бир бөлкәсиндә нечә нәфәрин јашадығы, бу инсанларын кимләр олдуғу вә һансы шәраитдә јашадыглары барәдә мәлумат топламагдыр. Бу мәлуматлар дөвләт програмларынын формалашдырылмасы, еләчә дә бизнесин инкишафы вә планлашдырылмасы үчүн тәләб олунур.

Сијаһыја алма аноним вә көнүллү шәкилдә апарылыр. Чаваблар јалныз иштиракчыларын сөзләриндән гејдә алыныр, онлардан һеч бир сәнәд тәләб олунмур. Сијаһыја алма суалларынын сијаһысы әввәлчәдән мүәјјән едилир, сијаһыја алма сорғусунун формасы һөкумәт тәрәфиндән тәсдиг едилир. Бу мәлуматлар әсасында аиләләрә, ушаглара, әлилләрә вә гочалара дәстәк олмаг үчүн социал програмлар формалашдырылыр, поликлиникаларын, ушаг бағчаларынын тикинтисинә, мәнзил тикинтисинин һәчминә вә дикәр инфраструктур објектләринә (јоллар, електрик хәтләри, газ кәмәрләри вә с.) даир перспектив планлар тәртиб едилир.

Сијаһыја алмада иштирак едән һәр бир вәтәндаш өзү һаггында мәлумат верир,бу о демәкдир ки, о, аид олдуғу әһали групуна аид сосиал програмларын һазырланмасында иштирак едир. Бир сөзлә, Үмумрусија Әһали Сијаһыја

алынмасында иштирак етмәклә сиз өз һәјатынызын јахшылашмасына тәсир едә биләрсиниз.

Әзиз һәмвәтәнләримиз, сијаһыја алмада иштирак един, даһа парлаг кәләчәјә доғру аддым атын!

Н.Рәһим гызы

Сијаһыја алынманын әһәмијјәти

Әһалинин сијаһыја алынмасы дөвләт үчүн јалныз чохларынын дүшүндүјү кими өз әразисиндә нә гәдәр инсанын јашадығы барәдә тәсәввүрә малик олмаг үчүн дејил, һәм дә бир чох башга шејләр үчүн вачибдир. Мәсәлән, монголларын Русија үзәриндә һөкмранлыг етдикләри заман әһали сијаһыја алынмышды. Лакин о заманлар сијаһыја алынма әһалидән хәрач вә верки алмаға көрә едилирдисә, инди мүасир сијаһыја алма кәләчәк үчүн програмлар тәртиб етмәк, кәлир вә хәрчләрин там һесабланмасы, дөвләт вә сосиал лајиһәләр һазырламаг вә с. үчүн лазымдыр.

Һөкумәт јолларымызын, мәктәбләрин, мәктәбәгәдәр тәрбијә очагларынын, сосиал-мәдәни әһәмијјәтли мүәссисәләрин вәзијјәти һаггында һәртәрәфли тәсәввүрә маликдирми? Бүтүн бунларын там мәнзәрәсини јалныз әһалинин сијаһыја алынмасы верә биләр. Она көрә дә биз бу һадисәнин, јәни сијаһыја алынманын илк нөвбәдә садә вәтәндашлар, сонра исә дөвләт үчүн бөјүк әһәмијјәт кәсб етдијини дәрк етмәлијик.

Г.Өмәров.

Русчадан чевирәни: А.Ағакишијева

МӘДӘНИЈЈӘТ

Каспијскдә халг сәнәти вә сәнәткарлыг бејнәлхалг фестивалы кечириләчәк

Нојабрын 13-дә һәр ил кечирилән «Ачыг Дағыстан» туризм форуму чәрчивәсиндә Дағыстан Республикасынын Туризм вә Халг Јарадычылығы Назирлијинин тәшкилатчылығы илә халг сәнәти вә сәнәткарлыг фестивалы кечириләчәк.

Каспијскдәки «Анжи-арена» стадионунда кечириләчәк тәдбир чәрчивәсиндә Дағыстанын ән јахшы сәнәткарларынын сувенирләринин сәрки-јармаркасы, ,бөјүкләр вә ушаглар үчүн халг сәнәти вә сәнәткарлығы үзрә устад дәрсләри кечириләчәк.

Бир мејданчада бәдии метал емалы,ағач үзәриндә ојма, дулусчулуг, бәдии керамика, халчачылыг, сүмүк емалы,нахышлы тохучулуг, гызыл тикмә, орнаментал ағач емалы вә силаһ сәнәти саһәләри үзрә ән јахшы усталар өз әсәрләрини тәгдим едәчәкләр.

Орада һәмчинин халг сәнәткарлығы саһәсиндә бир мәһсулу нечә тапынасаг һала кәтирмәк вә она дүнја шөһрәти газандырмаг барәдә мәлумат верәчәк маарифләндиричи мастер-класс (устад дәрсләр) тәшкил олуначаг.

Форумун зијарәтчиләри һәмчинин кениш әјләнчә програмында иштирак едә, јармаркаја баш чәкә вә сечилмиш сәнәтә нечә јијәләнмәји өјрәнмәјә чалыша биләчәкләр.

Тәдбир нојабрын 13-дә саат 10.00-да Каспијскдә «Анжи-арена» стадионунда кечириләчәк.

Форум коронавирус инфексијасынын јајылмасы илә бағлы бүтүн мәһдудијјәтләрә риајәт едилмәклә кечириләчәк.

Н.Гулиев

Дағыстанын 100 иллијинә

Дағыстан Республикасынын јаранма тарихинин 100 иллијинә һәср олунмуш тәдбирләр давам етмәкдәдир. Бу мүнасибәтлә Дағыстанын һәр бир бөлкәсиндә тәдбирләр кечирилир. Вә бу бајрамы бөлкәмиз ил боју, мөһтәшәм гејд едир.

Октјабрын 30-да Дәрбәнд шәһәр Дағ-Јәһуди театрында ДМССР-ин јарадылмасынын 10 иллијинә һәср олунмуш «Дағыстаным- доғма очағым» адлы шәһәр бәдии өзфалијјәт мүсабигәси кечирилди. Тәдбир Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт шөбәси тәрәфиндән һазырланмышды вә бүтүн епидемиоложи нормалара риајәт олунмагла, «QR-код» ларын тәсдиги илә һәјата кечирилиб.

Јарышда шәһәрин үмумтәһсил мәктәбләринин вә али мәктәбләрин тәләбәләри иштирак едибләр. Мүнсифләр һејәтинин тәркибинә Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт, идман, кәнчләр сијасәти вә туризм идарәсинин сәдри Самилә Нәчәфова, Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт шөбәсинин мүдири Диларә Султанова, Русија вә Азәрбајчан Јазычылар Бирлијинин үзвү, нәғмәкар шаирә Зејнәб Дәрбәндли вә Ашуров адына Дәрбәнд шәһәр Мусиги Коллечинин вокал үзрә мүәллими Викторија Ибраһимова дахил идиләр. Мүсабигәнин галибләри Илизаров адына Дәрбәнд шәһәр Тибб Коллечи, Дағыстан Дөвләт Техники Университети вә Дәрбәнд шәһәр Мусиги коллечинин тәләбәләри олду.

Галибләрә Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт, идман, кәнчләр сијасәти вә туризм идарәсинин дипломлары, тәшәккүрнамәләри вә һәдијјәләри тәгдим олунду. Һәмчинин тәдбирдә «Ән јахшы куратор 2020-2021» мүсабигәсинин нәтичәләринә дә јекун вурулду. Дәрбәнд шәһәринин күтләви тәдбирләриндә фәал иштиракына, тәләбә кәнчләрин мәнәви-әхлаги тәрбијәсиндә хидмәтләринә көрә, орта ихтисас вә али тәһсил мүәссисәләринин кураторлары, мәдәнијјәт, идман, кәнчләр сијасәти вә туризм идарәсинин хатирә һәдијјәләри вә тәшәккүрнамәләри илә тәлтиф едилдиләр.

М. Сејидов

Севинч фестивалы

Һәр бир милләт өз мәдәнијјәти, өз адәт әнәнәләри илә танынып. Азәрбајчан мәдәнијјәти исә, өз зәнкинлији, өз варлылығы илә һәр јердә танынып. Азәрбајчан мәдәнијјәти та дәвру гәдимдән дастанларда, әфсанәләрдә тәрәннүм едилир.

Дағыстан Республикасы чохмилләтли бир јердир, бурда һәр милләт өз адәтини кәстәрир. Русија Азәрбајчанлылары да, өз адәт әнәнәләрини горујуб сахлајыр.

Һәр ил олдуғу кими, бу ил дә халгларын мәдәнијјәтләринә аид фестиваллар гејд едилир. Вә бу фестиваллар әснасында, әсил истедадлар үзә чыхыр. Бу истедадлар да, өз мәдәнијјәтини тәблиғ етмәк һүгугу газанырлар.

Бу ил дә октјабрын 28-дә, Дәрбәнд шәһәриндә Азәрбајчан мәдәнијјәтини бүтүн адәтләри илә тәблиг едән «Севинч» фестивалы кечирилди. Фестивалда Азәрбајчан дөвләт драм театры, өз мөһтәшәм муғамы илә, халг вә бәстәкар маһнылары илә. Һәмчинин дә, милли адәт әнәнәләри илә чыхыш етди. Театрын артистләри Дағыстан Республикасынын әмәкдар артистләри Әлимәһсум Аббасов, Севда Бејбалајева вә Тамила Меһрабова иштирак етдиләр. Өз мүәллиф «Дағыстаным» маһнысы илә Русија вә Азәрбајчан јазычылар бирлијинин үзвү, нәғмәкар шаирә Зејнәб Дәрбәндли иштирак етди. Дәрбәнд рајонунун милли аләтләр ансамблынын солисти Әждәр Мәммәдов, Дәрбәнд рајону мәдәнијјәт шөбәсинин мүдири, вокалчы муғәнни Диларә Ағајева. Муғәнни Әмраһ һәмидов вә башгалары иштирак етдиләр.

Фестивалда Ләзги мусигили драм театры да, өз артистләри илә фәал иштирак етди.

Халг мәдәнијјәти илә танынырнр, һәм дә о халгын мәдәнијјәти даһа чох бәһрә верәрсә. Азәрбајчан халгынын зәнкин мәдәнијјәти нәинки бурада, бурдан чох узагларда, һәр бир өлкәдә севилир вә танынып. Азәрбајчанын муғамы, милли аләтләри, милли кејимләри, милли атрибутлары һәр сәһнәјә бәзәк верир. Милли рәгсләр, маһнылар, бајатылар, хыонајахды мәрасимләри вә бир чох адәтләри дүнја үзрә мәшһурдур. Һәр бир Азәрбајчанлы бүтүн бунларла фәхр етмәлидир.

Бүтүн фестивал иштиракчыларына уғурлар диләјирик. Фестивалы тәшкил едән Дағыстан Мәдәнијјәт Назирлији вә Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт, идман, кәнчләр сијасәти вә туризм идарәсинә өз дәрин тәшәккүрүмүзү билдририк.

М. Сејидов

БИЗНЕС АЛӘМИНДӘ

«Ачыг Дағыстан» форумунда

Нојабрын 13-дә Каспијскдә «Анжи-арена» стадионунда «Ачыг Дағыстан» илк бизнес форуму кечириләчәк. Тәдбир 2021-чи илдә рекионун бизнес секторунда әламәтдар һадисәјә чевриләчәк.

Форумун тәшкилатчысы Дағыстан Республикасынын Саһибкарлыг вә Инвестисија Акентлијидир.Тәдбир заманы иштиракчылар республикада кичик вә орта бизнесин инкишаф перспективләрини музакирә едәчәк,инвестисијаларын чәлб едилмәси,әразиләрин инкишафы вә ихрачы саһәсиндә танынмыш федерал експертләри динләјәчәк, бизнес сәнајесиндән уғурлу нүмунәләри бөлүшәчәк вә бизнес тәшкил едәркән һакимијјәт органлары илә гаршылыглы әлагә саһәсиндә биликләр әлдә едә биләрләр.

Бундан әлавә, форум чәрчивәсиндә ири тичарәт, сәнаје, енержи вә кәнд тәсәррүфаты ширкәтләринин нүмајәндәләринин өз мәһсулларыны нүмајиш етдирәчәкләри ишкүзар експозисија тәгдим олуначаг. «Ачыг Дағыстан» иллик бизнес форуму ишкүзар әлагәләр гурмаг, дөвләт рәсмиләри илә ачыг диалог гурмаг, республикада кәстәрилән хидмәтләрин кејфијјәтини јахшылашдырмаг вә сәнаје, енеркетика, тичарәт вә кәнд тәсәррүфаты сәнајеси ојунчуларыны бирләшдирмәјә јөнәлмиш платформаја чевриләчәк,регионун инвестисија чәлбедичилијини артырачаг» - дејә форумун тәшкилатчылары билдирибләр.

Гејд едәк ки, «Ачыг Дағыстан» мејданчасынын фәалијјәти муддәтиндә кәнд тәсәррүфаты истеһсалчыларынын сәрки - јармаркасы, һәмчинин форум боју мухтәлиф тәдбирләрдән ибарәт кениш мәдәни - әјләнчә програмы тәшкил олуначаг. «Ачыг Дағыстан»да Дағыстанын кичик вә орта бизнес, тичарәт вә дикәр саһибкарлыг формаларынын нүмајәндәләри, бүтүн марагланан вә марағы олан шәхсләр иштирак едә биләчәкләр.

Н.Гулиев.

Газлашдырма програмы чәрчивәсиндә

Чари илин нојабр ајынын 1-дә вә 2-дә республикамызда илкин сосиал газлашдырма програмы чәрчивәсиндә артыг ики нәфәр-маһачгалалы тәгаүдчү Мүслимов Ибраһим Исмајылович вә Дагестанскије Огни шәһәринин сакини, биринчи груп әлил (онколожи хәстә) Пирзадајева Рәһимәт Һүсејханова газ кәмәринә гошулуб.

Ону да хатырладаг ки, 2021-чи илин ијун ајында Русија Федерасијасынын Президенти Владимир Путин вәтәндашларын торпаг саһәләринин сәрһәдләринә газын пулсуз кәтирилмәсинә ичазә верән ганун имзалајыб. Тәхминән 5 милјон русијалы сосиал газлашдырма програмы чәрчивәсиндә пулсуз гошулма һүгугуна маликдир-бунлар газлашдырылмыш јашајыш мәнтәгәләринин һүдудларында јерләшән ев тәсәррүфатларынын саһибләридирләр. Саһәләрә газ верилмәсинә вә бүтөвлүкдә јашајыш мәнтәгәләринин газлашдырылмасына ваһид оператор нәзарәт едәчәк.

Әввәлләр јашајыш мәнтәгәләринә макистрал газы Газпром чәкирди вә гошулма үчүн лазым олан бундан сонракы хәрчләр исә истеһлакчынын чијинләринә дүшүрдү. Мүтәхәссисләрин фикринчә газ кәмәрини торпаг саһәләринин һүдудларына гәдәр кәтириб чатдырмаг үчүн 70-150 миндән 1 милјон рубла гәдәр пул өдәмәк лазым кәлирди. Инди исә бу хәрчләри газпајлајычы тәшкилатлар өдәјәчәк. Амма јенә дә әввәлләрдә олдуғу кими саһибкар өз саһәсинә газ чәкмәк үчүн хәрчләри бирбаша өдәмәли олачагдыр.

Г. Өмәров.
Рус дилиндән чевирәни:
А.Ағакишијева

Маска тахмаг-заманын тәләбидир

Һәјатымызын еләанлары олур ки, бәзән максимум шүур вә низам-интизам көстәрмәк лазым кәлир. Бу тәсдигләмә шәхсән өзүнүзә дејил, бүтүн чәмијјәтин тәләб етдији заман сизи әһатә едәнләрә дә аид олдугда, икигат доғрудур.

Коронавирус пандемијасы илә әлагәдар бүтүн дүнјада олдуғу кими бизим өлкәмиздә дә формалашмыш вәзијјәт ијирми биринчи әсрин бу бәласына таб кәтирмәк үчүн һәр биримиздән дәрин шүурла пејвәнд олунмағы, максимум сурәтдә интизам нүмајиш етдирмәји тәләб едир.

Белә бир низам-интизамын тәзаһүрү үчүн рәһбәрин шәхси нүмунәси һәмишә мүтләгдир. Республика Башчысынын шәхсән өзүнүн вируса гаршы маска тахмагла нүмунә көстәрмәси бүтүн вәтәндашлара өрнәк олмалы, онлары бу ишә сөвг етмәлидир. Ганун позунтуларынын гаршысы алынмалы, маска режиминә әмәл едилмәлидир.

Һамымыз дәрк етмәлијик ки, бу мәкрли вирусун гаршысыны алмаг үчүн бирликдә мүбаризә апармалыјыг. Тәкбашына бу ишин өһдәсиндән кәлә билмәк гејри-мүмкүндүр. Чүнки: «Тәк әлдән сәс чыхмаз»,-дејиб аталар.

Г. Өмәров.
Рус дилиндән чевирәни:
А.Ағакишијева

Магалы

Магалы это звук Азана,
магалы это след от хана.
Магалы-запах старины,
магалы жизни так полны.
В магалах много тайн Востока,
магалах жить не одиноко.
Там все живут большой семьей,
царит в их доме мир, покой.

Магал незнающей несчастен,
хоть поведал много стран.
Но если ты магал не знал,
ты ничего и не видал!
Там сердцу милые места,
хранят тепло наших предков.

Там камни будто говорят
с тобой о жизненных помехах.

Величием Джума мечети
ты будешь просто покорен.
Платан там как джигит в доспехах
в чинару милую влюблён.
В моих магалах цитадель есть
а имя ей Нарын –кала.
Она не раз спасала землю
обороняла как могла!

Я так люблю свои магалы,
я так тут счастлив до небес!!!
Скажу Вам прямо без обмана,
магалы – чудо из чудес!

Мехрибан Сеидова

РЕШЕНИЕ
СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ШЕСТОГО СОЗЫВА
от 11 ноября 2021 года № 4/8

О внесении изменений в Положение о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность и порядке избрания Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

Статья 1

Настоящее решение принято в целях приведения в соответствие с действующим законодательством и уточнения редакции отдельных положений Положения о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность и порядке избрания Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Положение; Дербент, 2021, № 42), утвержденного решением Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Собрание депутатов) от 8 октября 2021 года № 2/4 «О порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность и порядке избрания Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"» (Дербент, 2021, № 42), в соответствии с частью 6 статьи 25 Устава муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан (далее – Устав).

Статья 2

Внести в Положение следующие изменения:

1) в абзаце первом пункта 9: слова «после назначения всех членов конкурсной комиссии.» заменить словами «, начиная со дня, следующего за днем принятия Главой муниципального района «Дербентский район» решения о назначении членов конкурсной комиссии.»;

2) абзац второй пункта 12 изложить в следующей редакции:

«Первое заседание конкурсной комиссии не позднее трех рабочих дней, начиная со дня, следующего за днем принятия Главой муниципального района «Дербентский район» решения о назначении членов конкурсной комиссии, созывается Председателем Собрания депутатов, который ведет первое заседание конкурсной комиссии до избрания председателя конкурсной комиссии.»;

3) в абзаце втором пункта 16: слова «и (или) администрации сельского поселения «сельсовет Первомайский» в соответствии с Законом Российской Федерации» заменить словами «в соответствии с Федеральным законом от 27 декабря 1991 года № 2124-1»;

4) в пункте 24: слова «18 лет» заменить словами «21 года»;

5) в пункте 53: слово «(неизбрании)» заменить словом «(отклонении)»;

6) в пункте 54:

– в абзаце втором: слова «"за" от установленной численности» заменить словами «от числа избранных»;

– в абзаце третьем: слова «т.е. не набрал большинства голосов от установленной численности депутатов Собрания депутатов,» исключить;

7) пункт 55 дополнить новым абзацем вторым следующего содержания:

«Перед проведением голосования по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» Собрание депутатов вправе принять решение о способе проведения голосования – тайном голосовании либо открытом голосовании. Такое решение оформляется в виде отдельного муниципального правового акта о способе проведения голосования по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» и может быть принято только большинством голосов от числа избранных депутатов Собрания депутатов.»;

8) в пункте 57:

– слова «пяти рабочих» заменить словами «пятнадцати календарных»;

– слова «в указанный орган» исключить;

9) пункт 59 дополнить словами «, за исключением двух кандидатур, набравших наибольшее количество голосов депутатов Собрания депутатов, по которым отдельным решением Собрания депутатов может быть проведено повторное голосование (второй тур голосования) без проведения повторного конкурса. Такое решение о проведении повторного голосования (второго тура голосования) может быть принято только большинством голосов от числа избранных депутатов Собрания депутатов.».

Статья 3

1. Настоящее решение подлежит:

1) обнародованию в соответствии с порядком обнародования муниципальных правовых актов, определенным частью 5 статьи 49 Устава;

2) размещению на официальном сайте муниципального образования «сельсовет Первомайский» (1-maysk.ru);

3) опубликованию в печатных средствах массовой информации.

2. Изменения, внесенные настоящим решением в Положение, вступают в силу в соответствии с порядком вступления в силу муниципальных правовых актов, установленным частью 4 статьи 49 Устава.

Председатель Собрания депутатов
О.А. КУРБАНОВ
Временно исполняющий полномочия Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»
А.С. ШИРАЛИЕВ

Әһалини сијаһыја алынма

Инсанлар әһалини сијаһыја алма просесиндән нә үчүн горхурлар? Инсанларын ичиндә бу горхуну кимләр јарадыр? Әзиз инсанлар, әһалини сијаһыја алма она көрәдир ки, һәр һансы бир јердә, рајонда вә ја шәһәрдә инсанларын сајыны билмәк вә көрүлмәли ишләри етмәк үчүндүр. Јәни сијаһыја алма һәр бир милләтин сајыны дәгигләшдирмәк, онларын һүгугларынын нә дәрәчәдә олдуғуну билдирмәкдир.

Бу күн әкәр биз бу әһалини сијаһыја етмәдә гатылмасаг, бизим сајымыз дәгиг билинмәјәчәк вә дилимиз итә биләр. Һәм дилимизи горумаг үчүн, һәм сајымызы артырмаг үчүн буну етмәлијик. 5 ил бундан өнчәки сајла, бу илки сајымызы билмәлијик. Билмәлијик ки, өз һүгугларымызы да олдуғу кими горуја биләк.

Әһалини сијаһы етмәдә дә, ваксин едилмәдә олдуғу кими инсанларын ичиндә горху јарадан шајәләр јајылыр. Күја инсанларын азалмасы үчүн едилир, вә ја инсанларын сағламлығына зијан етмәк үчүн едилир кими шаијәләр.

Әзизләримиз, бу јухарыда да јаздығымыз кими. Садәчә һәр һансы бир рајонда, кәнддә инсанларын сајыны биләрәк мәктәб, ушаг бағчалары, тибб мәнтәгәләри тикдирмәк үчүн сијаһы едилир. Бу чүр бејин корлајан шаијәләрә инанмајын, һәр бир милләт өз сајыны билмәли вә өз һүгугларыны билмәлидир.

Ваксин олунараг да һәм өзүнүзү, һәм доғмаларынызы горумуш олурдуз. Әһалини сијаһы етмәдә дә һәм сајымызын

нә гәдәр олдуғуну, һәм дә һүгугларымызы горумуш олуруг. Вә белә әһалини сијаһы етмәдә дә һәр бир халг өз сајыны билмиш олур.

Одур ки, буна үрәклә гошулун, бу бизим кәләчәјимиз үчүн вачибдир. Һәр дејилән шаијәјә инанараг, өзүнүзү тәһлүкәјә атмајын. Бу чох вачибдир, һәм дә лап чох. Һәр биринизи әһалини сијаһы етмәдә үрәклә гошулараг иштирак етмәјә дәвәт едир, сизләрдән үрәкли вә фәал олмағынызы хаһиш едирик.

Б.Пирмәһәммәдов

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.Һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
Һ.Һ. КӘРИМОВ
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. ӨМӘРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ
Н.Р. МИРҺӘМИДОВА

Еһм оператору
А.Ј.АҒАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:
368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59, факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны Дәрбәнд шәһәри, С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүрачиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолоҝијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолоҝијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды: 11.11 . 2021.
Фактики олараг 9.30
Саат 10.00
Тираж 2000
Сиф. №